

พลังงานสะอาด - ปัจจัยที่ช่วยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ

สนค. ติดตามมาตรการทางการค้าสมัยใหม่ และศึกษาแนวทางการสร้างความเข้มแข็งทางการค้าสินค้าอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ พบพลังงานสะอาดเป็นปัจจัยที่ช่วยดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เน้นไทยเร่งเพิ่มการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตพลังงานสะอาด เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตและส่งเสริมโซลาร์รูฟท็อปใน SMEs และครัวเรือน ควบคู่กับการพัฒนาระบบนิเวศตลาดคาร์บอน

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์เปิดเผยว่า ปัจจุบัน ทั่วโลกเผชิญกับวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งการเผาไหม้พลังงานที่ปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จำนวนมาก เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน โดย International Energy Agency ระบุว่า ในปี ๒๕๖๔ การเผาไหม้พลังงานปล่อย CO₂ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑.๓ หรือ ๔๒๓ ล้านตัน ทุกภาคส่วนทั่วโลกจึงร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ (พ.ศ. ๒๕๙๓) และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ภายในปี ค.ศ. ๒๐๖๕ (พ.ศ. ๒๖๐๘) นอกจากนี้ ประเทศหรือกลุ่มประเทศที่สำคัญเริ่มบังคับใช้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อาทิ สหภาพยุโรปออกมาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Cross Border Adjustment Mechanism: CBAM) ที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกกับสินค้านำเข้าบางประเภท ในขณะที่หลายประเทศ อาทิ สหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ กาตาร์ จีน และญี่ปุ่น มีกลไกตลาดคาร์บอน ที่เป็นตลาดซื้อ-ขายคาร์บอนเครดิต ระหว่างผู้ที่ปล่อยคาร์บอนและผู้ที่ดูดซับคาร์บอน ซึ่งเป็นเครื่องมือจูงใจให้ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต ไปสู่การดำเนินธุรกิจคาร์บอนต่ำ

นายพูนพงษ์ กล่าวว่า ในอนาคต หลายประเทศมีแนวโน้มที่จะออกมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนการบริหารจัดการและการค้าเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้า เศรษฐกิจ รวมถึงการลงทุน ดังนั้น ทุกภาคส่วนจำเป็นต้องเตรียมการรองรับมาตรการทางการค้าแนวใหม่ โดยแนวทางหนึ่งคือการเปลี่ยนไปใช้**พลังงานสะอาด (Clean Energy)**¹ เพิ่มขึ้น เนื่องจากพลังงานสะอาด คือ พลังงานที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือไม่ปล่อยมลพิษตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การแปรรูป การใช้พลังงาน และการจัดการของเสียจากการผลิตหรือการใช้พลังงาน ตัวอย่างพลังงานสะอาด อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานน้ำ พลังงานชีวมวล และพลังงานความร้อน

พลังงานสะอาดยังช่วยสร้างรายได้ให้กับผู้ผลิตพลังงานสะอาด และลดต้นทุนให้กับผู้ผลิตอื่นที่ใช้พลังงานสะอาด โดยภาคเอกชนที่ผลิตพลังงานสะอาดสามารถขอรับใบรับรองการผลิตพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy Certificates : RECs)² และได้รับรายได้จากการขาย RECs ดังกล่าว ให้กับผู้ผลิตอื่นที่ต้องการใช้พลังงานสะอาด สำหรับผู้ผลิตที่ใช้พลังงานสะอาดสามารถใช้ RECs เพื่อแสดงกิจกรรมการลดการปล่อยคาร์บอนทางอ้อมได้ จึงช่วยลดจำนวนและต้นทุนการซื้อคาร์บอนเครดิต นอกจากนี้ การผลิตพลังงานสะอาดยังเป็นปัจจัยที่ช่วยดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนโดยตรงมากขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์จากพลังงานสะอาดและคาร์บอนเครดิตเหล่านี้

¹ ในบางกรณี พลังงานสะอาด (Clean Energy) อาจเรียกแทนว่า พลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy) พลังงานทดแทน หรือพลังงานสีเขียว (Green Energy)

² ใบรับรองการผลิตพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy Certificates : RECs)² คือ การรับรองสิทธิ์ในการเป็นผู้ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนหรือการเป็นผู้ใช้ไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน โดยมี The International REC Standard (I-REC) จากเนเธอร์แลนด์เป็นหน่วยงานรับรอง

นอกจากนี้ การลงทุนในโครงการด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงอุตสาหกรรมการผลิตพลังงานสะอาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากรายงาน World Investment Report ๒๐๒๓ โดยการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) ระบุว่า ในปี ๒๕๖๕ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ทั่วโลก ลดลงร้อยละ ๑๒ แต่การลงทุนระหว่างประเทศในการผลิตพลังงานหมุนเวียนมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๕ จำนวนโครงการที่ลงทุนในพลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๑ และในปี ๒๕๖๕ จำนวนโครงการที่จะลงทุนในพลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘ จากปี ๒๕๖๔ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นจากพลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม จะเห็นได้ว่านักลงทุนสนใจการผลิตพลังงานหมุนเวียนหรือพลังงานสะอาดเพิ่มขึ้น

สำหรับไทยให้ความสำคัญกับการเพิ่มกำลังการผลิตพลังงานสะอาด โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (The Board of Investment of Thailand: BOI) ได้จัดทำยุทธศาสตร์ส่งเสริมการลงทุนเชิงรุก ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐) ที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ โดยในอุตสาหกรรมกลุ่ม BCG ประกอบด้วย เกษตร อาหาร การแพทย์ รวมถึง**พลังงานสะอาด** ที่ผ่านมา การลงทุนเกี่ยวกับธุรกิจหมุนเวียนที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ประเภทสาธารณูปโภค กิจกรรมผลิตพลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานไฟฟ้าและไอน้ำจากพลังงานหมุนเวียน อาทิ แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ (ยกเว้น ขยะหรือเชื้อเพลิงจากขยะ) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ มีโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนรวม ๑,๒๔๕ โครงการ มูลค่าการลงทุนรวม ๑.๔๖ แสนล้านบาท โดยมูลค่าการลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๔.๓

อย่างไรก็ดี กำลังการผลิตพลังงานสะอาดของไทยยังค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับความต้องการใช้ในประเทศ ข้อมูลจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบุว่า ในปี ๒๕๖๕ ความต้องการใช้พลังงานในแต่ละสาขามีสัดส่วน ความต้องการใช้พลังงานของสาขาอุตสาหกรรมการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๓๙ ของความต้องการทั้งหมด ขนส่ง ร้อยละ ๓๘ ภาคครัวเรือน ร้อยละ ๑๒ ธุรกิจการค้า ร้อยละ ๘ เกษตรกรรม ร้อยละ ๓ ก่อสร้าง ร้อยละ ๐.๒ และเหมืองแร่ ร้อยละ ๐.๑ ในขณะที่ ในปี ๒๕๖๕ ไทยสามารถผลิตพลังงานสะอาดภายในประเทศได้ ๑๙,๖๔๕ ktoeⁱⁱⁱ และการใช้พลังงานสะอาดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๐๖ ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายทั้งหมด^{iv} ซึ่งเพียงพอสำหรับการใช้ในครัวเรือนเท่านั้น การผลิตพลังงานสะอาดให้เพียงพอภาคอุตสาหกรรมและสาขาอื่นจึงเป็นสิ่งที่ไทยต้องเร่งดำเนินการเพื่อเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมให้ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในไทยมากยิ่งขึ้น

ผอ.สนค. เสนอว่า ทุกภาคส่วนควรร่วมกันสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตพลังงานสะอาด เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs ครัวเรือน และองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา (โซลาร์รูฟท็อป) หรือพลังงานสะอาดอื่น ๆ เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต ลดต้นทุนค่าพลังงาน และเพิ่มรายได้จากการขายพลังงานคืนให้กับหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ ภาครัฐควรพัฒนาระบบนิเวศของตลาดคาร์บอน (Carbon Market) อาทิ ลดข้อจำกัด พัฒนาการตลาดให้สอดคล้องกับตลาดสากล เผยแพร่ให้ผู้ประกอบการใช้ประโยชน์จากตลาดคาร์บอน รวมถึงผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพลังงานสะอาดทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากพลังงานสะอาดได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กองนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ⁱⁱⁱ หน่วย ktoe = พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ

^{iv} พลังงานขั้นสุดท้าย (Final energy) หมายถึง พลังงานที่อยู่ในรูปที่ผู้บริโภคพร้อมใช้กับอุปกรณ์ หรือ เครื่องจักร เครื่องยนต์ ในภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า พลังงานที่มีอยู่ในน้ำมันดีเซล เบนซิน แก๊สปิโตรเลียมเหลว